عکس: وزارت امور خارجه

در جریان دومین نشست گروه تماس منطقه‌ای درباره افغانستان به میزبانی تهران مطرح شد

از تأکید بر بازگرداندن مهاجران تا برگزاری نشست دوحه ۳

سیاست خارجی

تهران روز گذشته میزبان دومین نشست گروه تماس منطقه‌ای برای افغانستان بود و نمایندگان ویژه ایران، چین، روسیه و پاکستان در امور افغانستان گردهم جمع شدند تا فرآیند مذاکرات حل بحران این کشور را پیش ببرند. بررسی بحران مهاجرت مضاعف مردم افغانستان به کشورهای همسایه و ایجاد سازکاری برای بازگرداندن مهاجران تحت نظر سازمان ملل متحد، ضرورت تشکیل دولتی با حضور همه اقوام و اقشار و برگزاری نشست قریب‌الوقوع دوحه ۳ از جمله موضوعات مورد تبادل‌نظر در این نشست بود.

نخستین نشست «گروه تماس منطقه‌ای» درباره افغانستان بهمن ماه سال گذشته و به پیشنهاد و ابتکار ایران در کابل برگزار شد که این طرح، هدف ایجاد یک اجماع منطقه‌ای با محوریت کشورهای همسایه افغانستان برای تبادل‌نظر پیرامون برقراری صلح و ثبات در این کشور را جست‌وجو می‌کرد تا نگرانی‌های همسایگان، کشورهای منطقه و جامعه بین‌المللی در مورد این کشور در قالب یک دستور کار مشخص با جدول زمانی منطقی، به‌صورت گام به گام مورد بررسی قرار گیرد. اگرچه ایده تشکیل «گروه تماس منطقه‌ای» در مرحله نخست مورد استقبال مقامات ارشد دولت سرپرستی طالبان قرار گرفت و آنها اولین نشست این گروه در سال گذشته را در کابل میزبانی کردند، اما از ارسال هیأتی به گردهمایی روز گذشته تهران پرهیز کردند تا به گفته حسن کاظمی قمی، سفیر و نماینده ویژه ایران در امور افغانستان، گروه سرپرستی طالبان فرصت تریبون تهران را از دست بدهد. مقرر شد نتایج گفت‌وگوهای انجام شده در نشست روز گذشته از مسیر دیپلماسی از جمله مجامع بین‌المللی همچون سازمان ملل و حکومت سرپرست افغانستان بازتاب پیدا کند.

۶ میلیون مهاجر افغانستانی در ایران

حسن کاظمی قمی، نماینده ایران در امور افغانستان در یک نشست خبری پس از برگزاری اجلاس روز گذشته مسائلی چون مبارزه با تروریسم را بسیار حائز اهمیت خواند و یادآور شد: بروز چند حادثه تروریستی در مسکو، قندهار، پاکستان و حتی در سیستان بلوچستان نشان می‌دهد که حامیان تروریسم، مسیر بی‌ثبات‌سازی را از طریق افغانستان و پس از آن در کشورهای همسایه دنبال می‌کنند. او داعش را تهدیدی برای افغانستان و سایر کشورهای منطقه و جهان خواند و آن را یکی از دستورکارهای بحث نشست تهران دانست. کاظمی قمی به موضوع بحران مهاجرت اتباع افغانستانی به عنوان یکی دیگر از محورهای مهم نشست تهران اشاره کرد و افزود: کشورهای همسایه و به‌خصوص ایران بار عمده‌ای از مسأله افغانستان را بر دوش دارند و ایران در حال حاضر ۶ میلیون نفر افغانستانی را در کشور جای داده که مسأله مهمی است، طبیعی است که نگران مسائل و روند تحولات افغانستان باشند.

برگزاری قریب‌الوقوع نشست دوحه ۳

نماینده ایران در امور افغانستان چاره‌اندیشی درباره بحران داخلی افغانستان را در گرو استفاده مقام‌های طالبان از اشخاص ثالث و ظرفیت‌های کشورهای همسایه و منطقه دانست و با اعلام خبر برگزاری قریب‌الوقوع نشست دوحه ۳ در قطر و اینکه نشست‌های دوحه ۱ و ۲ توفیقات چندانی در پی نداشت، افزود: در نشست‌های آتی در تهران طرف‌های دیگری نیز اضافه خواهند شد و بر این اصرار داریم که به کشورهای دیگر بگوییم موضوع افغانستان مسأله فرامنطقه‌ای نیست و ارتباطی به امریکا و امثال آن ندارد. نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امور افغانستان، حضور هیأتی از حکومت سرپرستی افغانستان در نشست دوحه ۳ را مفید دانست و تأکید کرد که ایران از این امر استقبال می‌کند. این مقام ایرانی به عدم حضور نماینده‌ای از طالبان در نشست تهران اشاره کرد و افزود: ما از مقامات حکومت سرپرست افغانستان برای نشست تهران دعوت کردیم و البته این دعوت از جانب چهار کشور صورت گرفت ولی بیانیه‌ای داده شد که گفتند فرمت‌های متعددی برای افغانستان وجود دارد. به گفته کاظمی قمی، این نشست تریبون خوبی بود که حکومت سرپرستی افغانستان می‌توانستند از آن استفاده کنند و البته تصمیم‌گیری در این زمینه در اختیار خودشان بودند که از این تریبون استفاده کنند یا نه و آنها در نهایت این تصمیم را گرفتند و صاحب اختیار خودشان بودند. «ذاکر جلالی» از مسئولان وزارت خارجه طالبان در توئیتی به دلایل عدم حضور هیأت سرپرست افغانستان در نشست تهران اشاره کرده و مدعی شده است: «تعابیر روسیه، پاکستان، ایران و چین از اجلاس تهران متفاوت است. نوعی از سردرگمی را شاهد هستیم، لذا علی‌رغم دعوت از کابل، مقامات دولت سرپرست در آن شرکت نکرده‌اند. کابل مکانیسم‌های معمول را ترجیح می‌دهد تا سازکارهای جدید و مبهم را.»

> نماینده ایران در امور افغانستان چاره‌اندیشی درباره بحران داخلی افغانستان را در گرو استفاده مقام‌های طالبان از اشخاص ثالث و ظرفیت‌های کشورهای همسایه و منطقه دانست. در نشست‌های آتی در تهران طرف‌های دیگری نیز اضافه خواهند شد و بر این اصرار داریم که به کشورهای دیگر بگوییم موضوع افغانستان مسأله فرامنطقه‌ای نیست و ارتباطی به امریکا و امثال آن ندارد

تأمین نیمی از حقابه

موضوع حقابه رودخانه هیرمند یکی از پرسش‌هایی بود که کاظمی قمی در پاسخ به آن خبر داد، تا امروز نزدیک به نیمی از حقابه ملت ایران از سوی افغانستان در چهارچوب معاهده دو طرف تأمین شده است. سفیر ایران در افغانستان با بیان اینکه از سال ۱۳۵۱ تا امروز کانال‌ها و سدهای زیادی در مسیر آب ساخته شده و سد کمال‌خان برای مهار آب است، افزود: در سال گذشته اشکالاتی در دریچه‌های سد بود که باز نمی‌شد و موضوع دیگر اینکه، زمین مقابل دریچه‌های سد بالاتر از خود دریچه‌ها بود و در سال گذشته برخی اقدامات اصلاحی مهندسی صورت گرفت.

دیوارکشی مدرن در مرزهای مشترک

تصمیم ایران به دیوارکشی مدرن در مرزهای دو کشور از دیگر موضوعاتی بود که نماینده ایران در امور افغانستان اعلام کرد و افزود: این امر مورد تأکید مقامات ارشد کشور است و عملیات این مسأله هم آغاز شده است. یکی از اقدامات اساسی که منجر به اعمال حاکمیت ملی می‌شود حفاظت از مرزهاست که یکی از ابزارهای آن انسداد فیزیکی است. کاظمی قمی بیان کرد: موضوع دیگر همکاری‌های امنیتی میان ایران و افغانستان است و ما در ماه‌های اخیر یکی از آرام‌ترین وضعیت‌های امنیتی دو طرف را شاهدیم. یکی از دستورکارهای ما تجاری‌سازی مرزهای دو طرف است که می‌تواند جلوی بسیاری از ورودهای غیرقانونی را بگیرد و البته منجر به کاهش قاچاق نیز خواهد شد.

برش

پیام علی باقری، سرپرست وزارت امور خارجه به دومین نشست گروه تماس منطقه‌ای برای افغانستان:

تضمین‌های لازم برای بازگشت آبرومندانه مهاجران از سوی کابل مهیا شود

علی باقری، سرپرست وزارت امور خارجه همزمان با برگزاری دومین نشست گروه تماس منطقه‌ای در تهران در پیامی تأکید کرد، سازکاری مسئولانه تحت نظارت سازمان ملل در دستور کار قرار گیرد تا حکومت سرپرست افغانستان ضمن زمینه‌سازی برای بازگشت مهاجران و پناهجویان افغانستانی به کشور خود، زمین و کاشانه در اختیار آنها قرار دهد و این گروه از مردم افغانستان در آبادانی میهن خود سهم گیرند و تضمین‌های بازگشت آبرومندانه برای این گروه از ناحیه حکومت سرپرست مهیا شود. باقری با اعلام اینکه امروز کشورهای منطقه و از همه بیشتر جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان با پدیده مهاجرت اتباع افغانستان مواجه هستند که از یک طرف بر اقتصاد کشورهای میزبان فشار وارد می‌کنند و از طرف دیگر کشور افغانستان را از نیروهای سازنده تهی می‌سازند. همکاری کشورهای منطقه با هم و با دولت افغانستان در زمینه مدیریت مهاجرین افغانستانی ایجاد فرصت برای منطقه و خود افغانستان است. سرپرست وزارت امور خارجه با بیان اینکه افغانستان در جغرافیایی قرار گرفته است که می‌تواند چهارراه ارتباطات و اتصالات شرق به غرب و شمال به جنوب باشد و اگر جغرافیای افغانستان چنین ارتباطاتی را برقرار کند گام بزرگی در توسعه ملی خود و منطقه برداشته است، تصریح کرد: خوشبختانه شاهد هستیم همزمان با جمهوری اسلامی ایران در اتصال راه‌آهن و جاده‌های خود به مسیرهای ارتباطی افغانستان، سایر کشورهای همسایه و منطقه هم در این راه گام برداشته‌اند و اگر همکاری و همفکری بیشتری بین کشورهای منطقه با افغانستان و با یکدیگر صورت گیرد بطور قطع به سود همه خواهد بود.

«ایران» در گفت‌وگو با مدیر بین‌الملل اندیشکده «حکمرانی شریف» تحرکات تروئیکای اروپایی علیه جمهوری اسلامی را بررسی کرد

تلاش اروپا برای وارونه‌نمایی دستاوردهای سیاست خارجی ایران

گفت و گو

همزمان با آغاز تحرکات انتخابات ریاست جمهوری در ایران، کشورهای غربی همه ظرفیت خود را به کار گرفته‌اند تا با بهره‌گیری از حربه آژانس و ایجاد فشار مضاعف، افکار عمومی ایران را متأثر از تنش‌های خارجی سازند. مجید افشانی، مدیر بین‌الملل اندیشکده «حکمرانی شریف» در گفت‌وگو با «ایران» به بررسی اقدامات در وحال وقوع از سوی سه کشور اروپایی و تلاش آنها برای کلید زدن گزینه «مکانیسم ماشه» پرداخته است.

تروئیکای اروپایی به‌رغم تفاهم اخیر ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، اقدام به تصویب قطعنامه‌ای علیه ایران کرده‌اند. ادعا شده حتی امریکا نیز تلاش داشته جلوی تصویب این قطعنامه را بگیرد. ارزیابی شما از این تصمیم سه کشور اروپایی چیست؟

اولاً روایت‌سازی پیرامون تلاش امریکا برای جلوگیری از این اقدام، نباید این آدرس اشتباه را بدهد که ایالات متحده در نحوه مواجهه با ایران راه خود را جدا کرده است. تروئیکای اروپایی متحد امریکاست و در شرایط کنونی نظام بین‌الملل پس از جنگ اوکراین، از وزن آنها در مناسبات بین‌المللی بیش از پیش کاسته شده و این خود دلیل مهمی است تا دست‌کم امریکا سعی کند از تشدید موضوع ایران بپرهیزد. در این راستا، رویکرد کشورهای حوزه غرب در یک تصویر کلان‌تر قابل تبیین است. ایران پس از عملیات وعده صادق، میزان تعیین‌کنندگی خود را در مناسبات منطقه‌ای و شکل‌دهی به نظم جدید خاورمیانه، به میزان قابل توجهی افزایش داد. در پی این عملیات و نیز پس از تجلیل گسترده مردم از شهدای خدمت، نشانه‌هایی مبنی بر افزایش سرمایه اجتماعی در ایران مشاهده می‌شود. سرمایه اجتماعی‌ای که اروپایی‌ها از ناآرامی‌های دو سال قبل تا کنون، به دنبال کمینه‌سازی آن به هر نحو ممکن هستند. لذا در این تصویر کلان، بازگشت به دستاویز همیشگی فشار به ایران، یعنی بهانه‌جویی هسته‌ای دور از ذهن نبود. خصوصاً آنکه بر اثر ورق خوردن تاریخ پس از عملیات وعده صادق، سایر بازیگران منطقه نیز در محاسبات امنیتی خود، ارزیابی مجدد را در دستور کار قرار داده‌اند. با تزلزل واقعی در انگاره خرید امنیت از خارج از منطقه، شانس بیشتری برای تعاملات امنیتی درون منطقه ما به وجود آمده است که این وضعیت در تضاد با منافع غرب در خاورمیانه قرار دارد.

نگاهی وجود دارد مبنی بر اینکه با نزدیک شدن به انتخابات ریاست جمهوری ایران، اروپاییان فرصت را غنیمت شمرده‌اند تا با اقداماتی که در محافلی همچون شورای حکام آژانس به جریان انداخته‌اند، بر انتخابات ایران تأثیر بگذارند و دنبال روی کار آمدن رئیس‌جمهور متمایل به تعمیق رابطه با خود هستند. ارزیابی شما چیست؟

در یک نگاه واقع‌گرایانه، تأثیرگذاری در انتخابات سایر کشورها یک پدیده متداول و پرتکرار در دنیای کنونی است و اصلاً دور از ذهن نخواهد بود که هر بازیگری در صورت توان به این امر در راستای منافع ملی خود مبادرت ورزد. طبیعی است سیاستی که ایران در سه سال دوره دولت سیزدهم، در پیش گرفت بسیاری از خواسته‌ها و اهداف کشورهای غربی را ناکام گذاشت و آنها در تحمیل منافع خود در زمین مذاکرات رفع تحریم‌ها با شکست فاحشی روبه‌رو شدند؛ شکستی که نتیجه احیای سیاست خارجی منطقه‌ای ایران و احیای مناسباتش در آسیا بود و مانع از آن شد که ایران برای تأمین منافع ملی‌اش به مذاکره و تنها روی خوش غرب تکیه کند. بنابراین انتخابات ریاست جمهوری فرصتی را برای این کشورها فراهم کرده تا با ایجاد فشار ادعا کنند سیاست خارجی تحول‌یافته ایران نتیجه‌ای نداشته و مردم ایران باید راه بن‌بست‌شکنی در زمین مذاکرات را در انتخاب سیاستمداری ببینند که تنها راهکار را مذاکره با کشورهای غربی می‌بینند. این در حالی است که در مورد ایران، نباید از این مهم غافل شد که هم ساختار نظام سیاسی و هم آگاهی سیاسی مردم، موانع غیرقابل عبوری هستند. اتفاقاً یکی از توصیه‌های اکید صاحبنظران سیاسی و بین‌الملل پرهیز از سنجش نامزدهای ریاست جمهوری از نگاه جناحی به سیاست خارجی در کارزارهای تبلیغاتی است و انتظار می‌رود در این دوره بالغانه، منافع ملی به استفاده داخلی از سیاست خارجی رجحان داشته باشد.

تروئیکای اروپایی نامه‌ای به شورای امنیت داده‌اند که آن را مقدمه‌ای برای به کارگیری «اسنپ بک» عنوان کرده‌اند. در شرایط کنونی چقدر امکان اجرایی شدن اسنپ بک وجود دارد؟

قطعنامه جدید شورای حکام در ادامه قطعنامه سال گذشته است. هدف این قطعنامه زنده نگه داشتن موضوع هسته‌ای ایران به‌عنوان یک مشکل و مسأله برجسته در سطح افکار عمومی جهان است. محتمل است این تحرکات مقدمه‌سازی برای فعال‌سازی مکانیزم ماشه باشد، اما ایران نشان داده است که به هیچ وجه بازیگر دست بسته‌ای نبوده و نیست. قطعاً متعاقب این شرارت‌ها، ایران نیز با برنامه قبلی، واکنش‌های متناسب را نشان خواهد داد. کما اینکه اقدامات دو سال اخیر در اجرای قانون راهبردی و بالا بردن سطح غنی‌سازی تا ۶۰ درصد از چنان بازدارندگی‌ای برخوردار بود که نمی‌توان پیش‌بینی کرد اروپایی‌ها از سطح قطعنامه محکومیت جلوتر بروند و در مسیر استفاده از مکانیزم ماشه همراهی چندانی از دیگر کشورها دریافت کنند.

> انتخابات ریاست جمهوری فرصتی را برای این کشورها فراهم کرده تا با ایجاد فشار ادعا کنند سیاست خارجی تحول‌یافته ایران نتیجه‌ای نداشته و مردم ایران باید راه بن‌بست‌شکنی در زمین مذاکرات را در انتخاب سیاستمداری ببینند که تنها راهکار را مذاکره با کشورهای غربی می‌بیند

آیا روسیه و چین همچون جلسه اخیر در شورای حکام می‌توانند جلوی تصمیم شورای امنیت برای به کارگیری مکانیزم ماشه بایستند؟

نباید فراموش کرد که هر حمایتی در عالم سیاست هزینه دارد و در یک منطق سود-زیان، کشورها هزینه کنشگری خود را وصول می‌کنند. ما نیز باید در حداکثرسازی منافع خود، در این بده‌بستان‌های سیاسی هوشمندانه عمل کنیم و با درک صحیح از آینده بلندمدت روندهای جهانی، سرمایه‌گذاری‌های دیربازده اما درستی به نفع کشور داشته باشیم. حمایت مسکو و پکن را نمی‌توان فارغ از تحولاتی دانست که در معادلات منطقه‌ای و جهانی رخ داده و هر دوی این کشورها رویکرد خود در قبال ایران را متناسب با تغییر جایگاه آن و نقشی که در بازی قدرت منطقه و بین‌الملل پیدا کرده است، تغییر داده‌اند.

دیگه چه خبر؟

تعجب مجری شبکه سلطنت‌طلب از ثبات قیمت دلار در ایران

خبر اول اینکه، ثبات قیمت دلار و کنترل بازار در روزهایی که کشور اتفاقات زیادی را از سر گذرانده برای خیلی‌ها غیر قابل باور است. شهرام همایون مجری شبکه سلطنت‌طلب چنل وان، در برنامه خود به این موضوع اشاره کرد و نتوانست شگفتی خود را از این موضوع مخفی کند. او به میهمان برنامه خود گفت: یک اتفاق عجیبی افتاد و من چندین روز است که بر آن تأکید می‌کنم.

شورای حکام علیه ایران قطعنامه صادر کرد و سه کشور اروپایی هم از آن حمایت کردند. پیشتر از آن نیز، آقای رئیسی فوت کرده و انتخابات ریاست جمهوری قرار است انجام شود، اما دلار با یک آرامشی روبه روست. این موضوع عجیب به نظر می رسد.

چرا قیمت آن از ۶۰ هزار تومان عبور نمی‌کند؟ این امر جز با تزریق دلار به بازار امکانپذیر نیست.

آخرین وضعیت تبعه ایرانی زندانی در عراق

خبر دیگر اینکه، «کاظم غریب آبادی»، معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه و دبیر ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران، درخصوص وضعیت «محمدرضا نوری»، تبعه ایرانی زندانی در عراق و پیگیری‌های مختلف انجام شده در این رابطه، گفت: وضعیت این تبعه ایرانی دو بار به صورت تلفنی و همچنین در جریان سفر رئیس محترم قوه قضائیه به عراق در اسفندماه سال گذشته، از سوی ایشان مورد پیگیری قرار گرفت و در اثر پیگیری‌های حقوقی و قضایی، عنوان اتهامی آقای نوری از اقدام تروریستی به عناوین دیگر تغییر پیدا کرد.

وی گفت: از این رو، زمینه حقوقی برای انتقال نامبرده به ایران، در چهارچوب موافقتنامه انتقال محکومین فراهم گردید. البته، ادعاها و اتهامات وارده به ایشان مبنا و وجاهت ندارد و در همین چهارچوب و پیگیری‌های به عمل آمده، درخواست امریکا برای استرداد این تبعه ایرانی نیز مورد موافقت طرف عراقی قرار نگرفته است.

معاون امور بین‌الملل قوه قضائیه تأکید کرد انتقال نوری به ایران در دستورکار و پیگیری‌های جدی قوه قضائیه و وزارت امور خارجه قرار دارد. وی در پایان تأکید کرد بازداشت آقای نوری از مصادیق بازداشت خودسرانه است و باید هرچه سریع‌تر به ایران منتقل شود.

دستگیری یکی از عوامل ضدامنیتی در اردبیل

شنیدیم که، یکی از شهروندان استان اردبیل مستقر در خارج از کشور که اقدامات متعددی در جهت تشویش اذهان عمومی، نشر اکاذیب، هتک حرمت به پرچم ایران، اجتماع و تبانی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با عناصر سلطنت‌طلب انجام داده بود پس از هدایت به داخل کشور، دستگیر و جهت سیر مراحل قانونی در اختیار مرجع قضایی قرار گرفت.

رصد رفتار نامزدها و حامیان آنها از سوی وزارت اطلاعات

دست آخر اینکه، وزارت اطلاعات رفتار نامزدها و حامیان آنها را با بی‌طرفی کامل و به‌طور مستمر رصد می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین خطیب، وزیر اطلاعات در بخشی از جلسه اخیر سران قوا در راستای تمهید مقدمات اجرای مفاد اصل ۱۳۱ قانون اساسی و اتخاذ تصمیم‌های لازم جهت برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ظرف مدت ۵۰ روز از زمان شهادت آیت‌الله رئیسی، با ارائه گزارشی از وضعیت رقابت‌های انتخاباتی و برخی بی‌اخلاقی‌ها تأکید کرد که رفتار نامزدها و حامیان آنها با بی‌طرفی کامل و به‌طور مستمر رصد شده و به افرادی که رویکرد تخریب‌گرایانه اتخاذ کنند، تذکرات لازم داده خواهد شد و در صورت لزوم گزارش آن در اختیار مقام‌های قضایی قرار خواهد گرفت.

وی تأکید کرد: وزارت اطلاعات در تلاش است تا با برنامه مخرب معاندین خارج‌نشین برای بر هم زدن آرامش روانی جامعه مقابله کند تا مردم بتوانند در یک فضای سالم و به‌دور از مداخله دشمن، انتخاب خود را انجام دهند.